

حوزه علمیه خواهران الزهراء

عنوان :

« امر به معروف و نهی از منکر و تأثیر آن در کاهش آسیب های اجتماعی »

تهیه و تنظیم :

پریسا رستمی

استاد راهنما :

سرکار خانم ملاولی

بهار ۹۴

الحمد لله الرحمن الرحيم

تحمديه :

الحمدا... الذى جعلنا من المتمسكين بولايه امير المؤمنين و الأئمه عليهم السلام

تقدیم :

این اثر را به روان پاک دخت بنی اکرم اسلام (ص) همسر علی (ع) ، مادر نمونه و با نوی شهید اسلامی حضرت فاطمه (س) و به دختر گرامیش زینب کبری مبلغ رسالت عاشورا و به روان مادرم که در تربیتم بس کوشیده است تقدیم می شود.

تقدیر:

با تشکر فراوان از استاد راهنما سرکار خانم ملاولی که در جمع آوری و تهیه این اثر مرا بسیار یاری کردند و همچنین با تشکر از همسرم که بدون کمک وی هیچ کاری ممکن نبود و با حمایت وی هیچ محدودیتی وجود نداشت.

ب) حضرت ابراهیم یک تنه تبری به دست گرفت، وارد بتکده شده و همه بت ها را شکست سپس تبر را به گردن بت بزرگ آویخت.^۱

ماجرای مسجد ضرار مسجد منافقان در مدینه و ... از این نمونه ها می توان نتیجه گرفت که برای اجرای نهی از منکر باید تمام، مراکز و انسانهای فتنه خیز را از جامعه حذف کرد، زیرا بدون محو کردن آنها، نهی از منکر مبارزه با معلول و رها کردن علت هاست. نظام و حکومتی که بنا دارد امر به معروف و نهی از منکر را احیا کند، باید برای سالمسازی اجتماع گامهایی بردارد از جمله :

۱-تبلیغ در مورد ازدواج آسان و دادن وام ازدواج به جوانها

۲- تفکیک مراکز دختر و پسر در همه مقاطع تحصیلی، پارک ها، مکانهای عمومی، بیمارستانها و حتی مراکز خدماتی (تا جایی که امکان دارد)، تا زنان بتوانند با لباس ساده مشغول به کار شوند و مردان نیز مزاحمتی نداشته باشند.

جلوگیری از تولید فیلمها،نوارها، کتابهایی که در آنها زمینه های انحراف، فساد و ابتذال زیاد است،بخصوص بستن بعضی از شرکت ها، بوتیک ها و موسسات منحرف و یا جلوگیری از ارائه لباسها و

۴- دقت در گزینش افراد تا مهره های وابسته و فتنه گر،میدانی برای رشد افکار خود نداشته باشند.

۵- برنامه ریزی برای پرکردن ایام فراغت جوانان، یکی دیگر از مسائلی است که در سالمسازی محیط و ترک منکر نقش دارد.

۶- دفع موانع،متأسفانه برای انجام معروف آن قدر موانع سر راه است که انجام معروف را برای عموم مردم مشکل و گاهی غیر ممکن می کند به چند مثال توجه فرمائید :

^۱ - سوره انبیاء آیه ۵۸

الف) اگر در ایام امتحانات نسل نوجوانان ، فیلمهای پرجاذبه فکر آنان را به خود جلب کند ، نتیجه ای جز شکست در امتحانات نخواهد داشت. در اینجافیلمها مانع از انجام معروف و تحصیل است که دولت باید با برنامه ریزی زمانبندی صحیح ، زمینه مناسب را فراهم کند.

ب) اگر شروط ازدواج را بقدری بالا ببریم که جوانان نتوانند داماد شوند . این شرطها مانع معروف خواهد بود و این نیز از وظایف حکومت است.

ج) اگر لباسهای مبتذل و ارزان ، ولی لباسهای غیر مبتذل گران یا نایاب باشد ، مانع معروف است .

د) اگر راننده ای که افتاده ای را از خیابان به بیمارستان می رساند بازداشت کنیم ، مانع معروف شده ایم.

۳-۴ دایره امر به معروف و نهی از منکر

برخلاف تصور بعضی که امر و نهی را مربوط به تذکرات فردی در گناهان شخصی می دانند ، این دو واجب در مواردی به وسعت تمام دین در حرکت هستند. لذا تمام وزارت خانه ها ، سازمان ها و ارگانها ، قوه قضائیه ، مرزها و پادگانها و صدا و سیما میدان امر به معروف و نهی از منکر است.

احیای نماز به دعوت مردم است [حی علی الصلوه] در موضوع زکات اگر تذکرات پی در پی نباشد ، انگیزه برای پرداخت خمس و زکات از بین می رود. در ادامه بحث می خوانیم :و تأمن المذاهب ؛یعنی با اجرای امر به معروف و نهی از منکر ، امنیت جاده ها تأمن می شود.

همین تابلوهای راهنمایی و رانندگی ، پلیس و بازرس در مسیر راهها ، هشدارها و جریمه ها اگر نبود هر روز ماشینهایی سرقت می شدند ، افرادی ربوده می شدند ، ماشینهایی با سرعت غیر مجاز می رفتند و

در جمله ای که از برکات امر به معروف سخن می گوید می خوانیم :و تحل المكاسب ،یعنی با امر به معروف و نهی از منکر درآمدها حلال می شود. اگر در برابر جنس معیوب همه فریدا بزنند و انتقاد کنند و دولت حمایت کند و متخلف را تنبیه کند، اگر در برابر کم فروشیها ، رباخوریها و حيله و تزویرها همه افراد حساس باشند ، بازار اصلاح می شود.

به هر حال ،با امر به معروف و نهی از منکر می توان درآمدها را حلال کرد و مردم را از لقمه های حرام که عامل سنگدالی و انواع مفاسد و انحرافات در خود و نسل انسان است ،نجات داد.

- حق به حقدار می رسد :

جمله دیگر درباره نقش امر به معروف و نهی از منکر ،در سالم نمودن قوه قضائیه است ،آنجا که می فرماید :و ترد المظالم،با امر به معروف و نهی از منکر حق به صاحبش بر می گردد . آری ! اگر مردم اطلاعات صادقانه خود را به عنوان شاهد در اختیار قاضی و دادستان قرار دهند و مسئولان قضایی را آگاه کنند ، بسیاری از ظلمها قابل برگشت است.

- زمین آباد می شود :

زیرا آبادی نیاز به تلاش و سرمایه گذاری و علاقه و تخصص و بسیج شدن و تعاون دارد که همه آنها از معروف هاست و باید به آن امر شود. فاسد کردن زمین از طریق جنگ و بیکاری و رها کردن و راکد گذاشتن سرمایه ها و فتنه و تفرقه و ... همه از منکرات است ، و باید از آن جلوگیری شود.

- برقراری نظام ثبات :

با امر به معروف و نهی از منکر ، نظام شما ثبات پیدا می کند (و یستقیم الامر)، زیرا اگر بهترین قانون و نظام ، مراقبت و حمایت نشود ، متزلزل خواهد شد. امر به معروف و نهی از منکر ضامن پایداری نظام و حمایت از نیکوکاران و استخوانی در گلوی خلافتکاران است .

نتیجه گیری :

ناگفته پیداست که حساب امر به معروف و نهی از منکر از حساب نماز، روزه و حج جداست، زیرا آنها ضرری به منافع و هوسهای دیگران نمی زنند و لذا کسی با آنها مخالفتی ندارد. اما نهی از منکر، مخالفت با انحرافات و هوسهای مردم است و قهراً گروهی در مقابل آن مقاومت می کنند.

به فرموده روایات امر به معروف حتی از جهاد در راه خدا مهمتر است، زیرا جهاد در تمام عمر یکی دو بار صورت می گیرد، ولی این واجب الهی هر شب و روز در برابر چشم مردم جلوه گری می کند.

اگر امر به معروف و نهی از منکر نباشد، جامعه اسلامی بیمه نمی شود و هر روز اگر هنرمندی مثل سامری یک گوساله طلایی درست کند، می تواند نسل ما را مورد تهاجم فرهنگی خود قرار دهد. به گفته همه علماء، امر به معروف و نهی از منکر از واجبات قطعی است و آن قدر اهمیت دارد که امام حسین علیه السلام فرمود: هدف من از رفتن به کربلا امر به معروف و نهی از منکر است. با امر به معروف تمام واجبات در جامعه عملی می شود. با نهی از منکر، از همه مفساد جلوگیری می شود. اگر یک میلیارد مسلمان هر روز به یک معروف و امر و از یک منکر نهی کنند، سیمای جهان عوض می شود.

مفساد دیروز دروغ و غبت بود که از فردی صادر می شد و فرد دیگری او را منع می کرد، ولی مفساد امروز، شکل دیگری دارد. امروز، ناگهان مسلمانان خود را در برابر بزرگترین توطئه ها می بینند که اگر از تخصص و تکنولوژی و قدرت در مدت و اقتصاد کافی برخوردار نباشند، همه چیزشان دستخوش تهاجم قرار می گیرد. بنابراین، تشکیل نظام اسلامی برای نهی از منکرهای اجتماعی و مبانی، یک ضرورت است.

منابع:

- (۱) قرآن کریم
- (۲) میزان الحکمه جوانان، ری شهری، محمد،
- (۳) وسائل الشیعه، عاملی، شیخ حر، انتشارات رهایی، چاپ اول، ۱۳۸۶
- (۴) الحیاه، محمد رضا حکیمی، محمد حکیمی، علی حکیمی، انتشارات دلیل ما، چاپ اول، زمستان ۱۳۸۸
- (۵) تفسیر نمونه، آیت الله مکارم شیرازی، ناشر دار الکتب الاسلامیه، تاریخ انتشارات ۱۳۷۸، نوبت چاپ ۱۶
- (۶) الکافی، محمد بن یعقوب الرازی، ثقه الاسلام الکلینی (م ۳۲۹ق)، چاپ چهارم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵
- (۷) نهج البلاغه، ترجمه محمد جعفر امامی و محمد رضا آشتیانی، قم، مدرسه امیرالمومنین، ۱۳۷۵
- (۸) بحار الانوار؛ نویسنده: مجلسی. محمد باقر بن محمد تقی. تهران: اسلامیه. نوبت چاپ: یکم ۱۳۷۰.
- (۹) کتاب امر به معروف و نهی از منکر، استاد محسن قرائتی
- (۱۰) کتاب ده گفتار، استاد مرتضی مطهری (ره)
- (۹) یادداشت‌های استاد، استاد مرتضی مطهری (ره)